

Hanzehogeschool

13714

0805

Ukaystraat

College van Bestuur

GEMEENTE GRONINGEN	
Pag.no.:	4923483
Ingek.	12 MAART 2015
Dossiernr.	
Archief	-1798

Bezoekadres
Bezoekadres, Groningen
Telefoon (050) 595 55 55

Postbus 30030, 9700 RM Groningen

5.1.2e

Gemeente Groningen
Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken
T.a.v. de heren [redacted] 5.1.2e
Postbus 7081
9701 JB GRONINGEN

*(vanwege dubbele registratie
hier alleen voorblad)
zie ook: 4923483*

Datum
11 maart 2015
Uw brief

Ons kenmerk
CVB/153028

Doorkiesnummer
5681

Onderwerp

claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (conform afspraak 19-02-2015)

Geachte heren,

In de bijlage is een financieel overzicht opgenomen waaruit blijkt welke kosten de Hanzehogeschool Groningen (HG) tot op heden heeft gemaakt c.q. op korte termijn verwacht te maken inzake de aardbeving problematiek. Deze kosten ziet de HG graag ondergebracht in de tijdelijke regeling vanuit het Ministerie van EZ. De nadruk ligt enerzijds op het voorkomen van (verdere) vertraging binnen lopende ver- en nieuwbouwprojecten en anderzijds op het formuleren van strategie / ontwikkelen van beleid, organisatie-breed (project overstijgend). In dit schrijven wordt een globale toelichting gegeven op het financiële overzicht. Op verzoek kunnen nadere onderbouwingen worden geleverd, bijvoorbeeld rapportages van seismische scans. Voordat wordt ingegaan op de inhoudelijke toelichting merken wij het volgende op.

1. De HG is van mening dat de tijdelijke regeling van EZ de aansprakelijkheid van de NAM voor schade als gevolg van aardbevingen niet wegneemt.
2. De HG is van mening dat de tijdelijke regeling van EZ de verantwoordelijk-/aansprakelijkheidsstelling die PlasBossinade, mede namens de HG, bij de NAM heeft neergelegd niet weerlegt.
3. Het financiële overzicht in de bijlage betreft enerzijds een momentopname (februari 2015) van de aangegane verplichtingen / gemaakte kosten (gefactureerd). Anderzijds betreft het een inschatting van de op korte termijn, in de periode februari - oktober 2015, te verwachten kosten. Het overzicht is daarmee geenszins uitputtend en kan gedurende de looptijd van de tijdelijke regeling worden aangepast. Ook sluit het aanspraken op de, als vervolg van de tijdelijke regeling te ontwikkelen, structurele regeling (vanaf oktober 2015) voor dezelfde projecten / aandachtsgebieden niet uit.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. EnTranCe
2. Wiebengacomplex
3. Prins Claus Conservatorium
4. Van DoorenVeste
5. Overige

Postbus 30030, 9700 RM Groningen

Gemeente Groningen
Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken
T.a.v. de heren [redacted] 5.1.2e
Postbus 7081
9701 JB GRONINGEN

Onderwerp
claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (conform
afpraak 19-02-2015)

Geachte heren,

In de bijlage is een financieel overzicht opgenomen waaruit blijkt welke kosten de Hanzehogeschool Groningen (HG) tot op heden heeft gemaakt c.q. op korte termijn verwacht te maken inzake de aardbeving problematiek. Deze kosten ziet de HG graag ondergebracht in de tijdelijke regeling vanuit het Ministerie van EZ. De nadruk ligt enerzijds op het voorkomen van (verdere) vertraging binnen lopende ver- en nieuwbouwprojecten en anderzijds op het formuleren van strategie / ontwikkelen van beleid, organisatie-breed (project overstijgend). In dit schrijven wordt een globale toelichting gegeven op het financiële overzicht. Op verzoek kunnen nadere onderbouwingen worden geleverd, bijvoorbeeld rapportages van seismische scans. Voordat wordt ingegaan op de inhoudelijke toelichting merken wij het volgende op.

1. De HG is van mening dat de tijdelijke regeling van EZ de aansprakelijkheid van de NAM voor schade als gevolg van aardbevingen niet wegneemt.
2. De HG is van mening dat de tijdelijke regeling van EZ de verantwoordelijk-/aansprakelijkheidsstelling die PlasBossinade, mede namens de HG, bij de NAM heeft neergelegd niet weerlegt.
3. Het financiële overzicht in de bijlage betreft enerzijds een momentopname (februari 2015) van de aangegane verplichtingen / gemaakte kosten (gefactureerd). Anderzijds betreft het een inschatting van de op korte termijn, in de periode februari – oktober 2015, te verwachten kosten. Het overzicht is daarmee geenszins uitputtend en kan gedurende de looptijd van de tijdelijke regeling worden aangepast. Ook sluit het aanspraken op de, als vervolg van de tijdelijke regeling te ontwikkelen, structurele regeling (vanaf oktober 2015) voor dezelfde projecten / aandachtsgebieden niet uit.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. EnTranCe
2. Wiebengacomplex
3. Prins Claus Conservatorium
4. Van DoorenVeste
5. Overige

GEMEENTE GRONINGEN	
Pag.no.: 4923493	Routing: RO PRO
Ingek. 12 MAART 2015	Bezoekadres: Groningen
[redacted] 5.1.2e	Telefoon (050) 595 55 55
Dossierrn.	
Archief (zie ook: 4923493)	www.hanze.nl

College van Bestuur

Datum
11 maart 2015
Uw brief

Ons kenmerk
CVB/153028

Doorkiesnummer
5681

Ad 1. EnTranCe

Een belangrijk onderdeel van de Energy Academy Europe is de proeftuin voor toegepast onderzoek op het gebied van duurzaamheid en energie: het Energy Transition Centre (EnTranCe). Het complex bevindt zich op de Zernike Campus Groningen in het noorden van de stad.

Op het terrein van EnTranCe komen een hoofdgebouw (onderwijsgebouw) van twee verdiepingen, diverse bijgebouwen en een loods met proefopstellingen, waaronder een ringleiding voor biogas.

Het oorspronkelijke ontwerp op basis waarvan de werkzaamheden zijn gestart, is bij het verschijnen van het Interim Advies door ABT Wassenaar Seismisch Advies (ABT) getoetst. Gedurende dit onderzoek is het werk stilgelegd. Uitgegaan is van een PGA van 0,22 en gevolgklasse CC₃ voor het hoofdgebouw (klasse hoger dan gebruikelijk, maar op advies ABT gehanteerd) en CC₂ voor de bijgebouwen (gangbaar voor een onderwijsgebouw).

Uit dit onderzoek is gebleken dat het ontwerp niet aardbevingsbestendig was. De constructie van het hoofdgebouw was onder andere kwetsbaar door het gebruik van een (zwaar) betonnen dak, waarvoor gekozen was vanwege de klimatologische eigenschappen. Het risico op losrakende glaspanelen bestond bijvoorbeeld bij de glazen overkapping. Zonneveld ingenieurs heeft een second opinion uitgevoerd en geconcludeerd dat met de door ABT voorgestelde aanpassingen de constructie de berekende aardbevingsbelasting aan zal kunnen. De HG heeft besloten de aanbevolen aanpassingen te laten uitvoeren.

Onder andere de volgende aanpassingen zijn voorgesteld en doorgevoerd:

- Vervangen betonnen dak voor een lichter metalen dak.
- Verzwaren stabiliteitsverbanden en aanbrengen extra wapening en verbindingen in staalconstructie en betonvloeren.
- Extra funderingspalen t.h.v. van verzwaarde stabiliteitsverbanden.
- Dragere glasconstructie overkapping aanpassen om losraken glaspanelen te voorkomen.
- Overkapping constructief gescheiden van hoofdgebouw om wederzijdse beïnvloeding te voorkomen.

De bouw is in september 2014 hervat en gestreefd wordt naar oplevering van het gebouw in mei 2015.

Tot februari 2015 is aan verplichtingen aangegaan c.q. wordt tot oktober 2015 voorzien: ruim €M1. Het betreft onder andere het uitvoeren van een seismische scan en het op basis daarvan aanpassen van het ontwerp (inzet architecten en adviseurs en inzet medewerkers HG), kosten staken uitvoering, realiseren / langer handhaven van tijdelijke voorzieningen als gevolg van de vertraging, meerkosten realisatie nieuwbouw conform Interim Advies et cetera.

Van de €M1. is tot op heden ruim €Mo.8 daadwerkelijk besteed, d.w.z. gefactureerd.

In de kosten zijn niet begrepen de meerkosten van de nog in ontwikkeling zijnde onderdelen van het project, zoals de in ontwikkeling zijnde energy barn bijvoorbeeld. Deze kosten worden in een later stadium alsnog opgevoerd dan wel binnen de tijdelijke regeling dan wel binnen de toekomstige structurele regeling dan wel als claim richting de NAM.

Ad 2. Wiebengacomplex (WBC)

Het Wiebengacomplex staat aan het Eyssoniusplein in de Professorenbuurt en bestaat uit meerdere bouwdelen, waarvan de delen uit 1922-23 een Rijksmonumentale status hebben. Deze bouwdelen zijn opgetrokken uit betonnen kolommen, vloeren en balken. In de jaren '50, '60, '70 en '90 is het gebouw uitgebreid. Op dit moment zijn de Academies voor Gezondheidsstudies (Fysiotherapie,

Logopedie, MBRT en Voeding & diëtetiek) en Verpleegkunde er gevestigd en is er een uitbreiding in voorbereiding op de binnenplaats. Enerzijds om kwantitatieve problemen (ruimtetekort) op te lossen. Anderzijds om invulling te geven aan het speerpunt Healthy Ageing en het onderwijs nog meer te laten aansluiten op ontwikkelingen in het werkveld. Denk hierbij aan interdisciplinair werken, het bieden van zorg bij de patiënt / cliënt thuis et cetera.

ABT heeft voor het bestaande gebouw en nieuw te bouwen bouwdeel een seismische scan uitgevoerd op basis van het Interim Advies en de ASCE 41-13. Er is uitgegaan van een PGA van 0,24 en CC2. Het bestaande deel en het ontwerp voor de nieuwbouw bleken niet aardbevingsbestendig te zijn.

Enkele conclusies m.b.t. ontwerp nieuwbouw:

- Smalle lange vorm relatief ongunstig voor stabiliteit.
- Aparte draagstructuur voor dakvloer en verdiepingvloer, waardoor er relatief grote onderlinge verplaatsingen kunnen ontstaan. Met name een punt van aandacht bij de onderlinge aansluitingen en de luchtbruggen.
- Y-vormige kolommen voor dragende constructie dak voldoen niet bij een beving.

Enkele conclusies m.b.t. bestaande bouw:

- Onbekend of er afdoende wapening in de huidige betonconstructie zit.
- Gebouwdelen staan strak tegen elkaar zonder dilatatie. Gebouwdelen gedragen zich verschillend bij een beving en op deze overgangen kunnen de bouwdelen zagezegd 'aanstoten'.
- Metselwerk is strak tussen betonconstructie geplaatst, waardoor de dragende constructie beïnvloed kan worden.

Impact versterkingsopgave / maatregelen:

Voorgestelde en doorgevoerde maatregelen voor nieuwbouw, o.a.:

- Gevel drastisch gewijzigd; Y-vormige kolommen met daarachter een vliesgevel vervangen door een composieten gevel.
- Verzwaren stabiliteitsverbanden (slender walls) en aanbrengen extra wapening en verbindingen in draagconstructie en betonvloeren.
- Extra funderingspalen en zwaardere fundatie voor verzwaarde stabiliteitsverbanden.
- Glasconstructie serre aanpassen om losraken glaspanelen te voorkomen.
- Glasopeningen in de gevel, qua afmeting, beperkt.
- Dilateren nieuwbouw van bestaande bouw.

Voorgestelde en doorgevoerde maatregelen bestaande bouw, op basis van scenario 'laaghangend fruit' (no regret), o.a.:

- Bij vervangen beglazing gehard of gelaagd glas toepassen.
- Bij vervangen / aanbrengen plafonds, installaties deze extra zekeren / borgen.

Publicatie van de NPR, definitief incl. contourenkaart, is noodzakelijk om verder beleid op bestaande bouw te kunnen ontwikkelen. Eerste verkenningen van de effecten van de ontwerpversie van de NPR op de bestaande bouw, ABT heeft een seismisch VO gemaakt, laten zien dat het aardbevingsbestendig maken van de bestaande bouw enorme impact heeft. De te treffen maatregelen grijpen fors in op het bestaande gebouw. Zowel op de monumentale status als op de functionaliteit gedurende de uitvoering als op de kosten. Deels wordt zelfs uitgegaan van sloop / nieuwbouw. Hele grove ramingen laten zien dat het onverkort doorvoeren van de maatregelen investeringen vergt van vele miljoenen (eerste raming €M15). Het ontbreken van een definitief vastgestelde NPR en contourenkaart en een structurele financiële regeling maakt dat de HG het als zeer complex beschouwd gedegen strategie en beleid te formuleren op de

aanpak van het totale bestaande gebouwenbestand.

Het Burgerlijk Wetboek hoofdstuk 6 paragraaf 174 stelt: "De bezitter van een opstal die niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij dit gevaar op het tijdstip van het ontstaan ervan zou hebben gekend". De HG voelt en onderschrijft deze verantwoordelijkheid volledig, maar ziet zich, voor wat betreft de aardbeving problematiek, ook gesteld voor een zeer complexe opgave. Op dit moment heeft de HG er voor gekozen het totaal aardbevingsbestendig maken van de bestaande bouw niet als opgave binnen de projecten te brengen, maar hiertoe een HG breed plan van aanpak te ontwikkelen op basis van onder andere de seismische scans, zie ook ad 5.

Belangrijkste beslismomenten/ijkmomenten:

- 1) Najaar 2013: start ontwerpproces niet aardbevingsbestendig, planning start bouw november 2014.
- 2) Mei 2014: ontwerpproces stilgelegd om het ontwerp te toetsen aan het Interim Advies.
- 3) Mei - november 2014: toetsen ontwerp nieuwbouw aan Interim Advies plus aanpassen ontwerp. Uitvoeren seismische scan bestaande bouw en formuleren scenario's vervolg.
- 4) December 2014: CvB besluit aardbevingsbestendige ontwerp nieuwbouw uit te werken tot een technisch ontwerp (aanbesteding gereed) en bestaande bouw idem op basis van scenario laaghangend fruit.
- 5) December 2014 - februari 2015: maken technisch ontwerp, publicatie aanbesteding (gunningsfase) eind februari 2015. Streven: voorafgaand aan publicatie nog toetsen aan in januari verwachte NPR.
- 6) Februari - mei 2015: prijs- en contractvorming (aanbesteding, gunningsfase).
- 7) Mei 2015: contracteren aannemer.
- 8) Juli 2015: start nieuwbouw.
- 9) April 2016: opleveren nieuwbouw.
- 10) Mei 2016: start renovatie bestaande bouw.
- 11) Najaar 2017: opleveren renovatie bestaande bouw.

Tot februari 2015 is aan verplichtingen aangegaan c.q. wordt tot oktober 2015 voorzien: ruim €M2.3. Het betreft onder andere het uitvoeren van een seismische scan en het op basis daarvan aanpassen van het ontwerp (inzet architecten en adviseurs en inzet medewerkers HG) van de nieuwbouw, formuleren no regret maatregelen bestaande bouw, meerkosten realisatie nieuwbouw conform Interim Advies (ook ontwerpversie NPR) et cetera. Van de €M2.3 is tot op heden een kleine €Mo.3 daadwerkelijk besteed, d.w.z. gefactureerd.

In de kosten zijn niet begrepen het totaal aardbevingsbestendig maken van de bestaande bouw. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de NPR, de contourenkaart en binnen de HG te ontwikkelen strategie en beleid et cetera worden deze kosten in een later stadium alsnog opgevoerd dan wel binnen de tijdelijke regeling dan wel binnen de toekomstige structurele regeling dan wel als claim richting de NAM.

Ad 3. Prins Claus Conservatorium (PCC)

Het PCC verzorgt haar onderwijs momenteel vanuit twee locaties. De wens is dit in de toekomst te doen vanuit één locatie en om daarbij ook passende huisvesting te bieden aan de nieuwe Master of Music. In 2013 zijn twee panden aangekocht aanpalend aan de hoofdvestiging aan de Veemarktstraat te Groningen. BDG architecten heeft vervolgens een ontwerp gemaakt voor de upgrade van het PCC. Dit ontwerp is in de periode mei - juli 2014 aanbesteed wat heeft geleid tot het contracteren van uitvoerende partijen in juli 2014. Parallel aan de aanbesteding heeft ABT een seismische scan uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat zowel de nieuw- als de bestaande bouw niet

aardbevingsbestendig is. Het nader bestuderen van de oplossingsrichtingen leerde dat de eventueel noodzakelijke constructieve en bouwkundige maatregelen dermate verstrekkende gevolgen hebben dat de beoogde functionaliteit niet bereikt kan worden. Als gevolg hiervan is besloten, niet te starten met de realisatie. In plaats daarvan is in kaart gebracht welke maatregelen noodzakelijk zijn om de functionaliteit, kwantitatief en kwalitatief, te garanderen. Op basis van deze analyse is het noodzakelijk gebleken nog twee aanpalende panden te kopen. Met de meters die hiermee verkregen worden, is het mogelijk de functionaliteit, kwantitatief en kwalitatief, te garanderen. Momenteel wordt een nieuw ontwerp gemaakt, waarin ook de twee recent verworven panden worden geïntegreerd.

De delen waar sprake is van (sloop en) nieuwbouw worden conform de ontwerpversie van de NPR uitgewerkt. Ten aanzien van de bestaande bouw wordt, in afwachting van de definitieve NPR, gekeken naar quick wins (no regret) ten aanzien van constructieve en bouwkundige aanpassingen. Gestreefd wordt naar start bouw direct na de zomer van 2015. Het project is dan bijna een jaar vertraagd.

Tot februari 2015 is aan verplichtingen aangegaan c.q. wordt tot oktober 2015 voorzien: ruim €M3. Het betreft onder andere het uitvoeren van een seismische scan en het op basis daarvan aanpassen van het ontwerp (inzet architecten en adviseurs en inzet medewerkers HG) van de nieuwbouw, aankoop aanpalende panden om uitvoering te kunnen geven aan het programma (functioneel), realisatie nieuwbouw conform de NPR (ontwerpversie) et cetera.

Van de €M3 is tot op heden een kleine €Mo.2 daadwerkelijk besteed, d.w.z. gefactureerd.

In de kosten zijn niet begrepen het aardbevingsbestendig maken van de bestaande bouw (totaal e/o laaghangend fruit). Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de NPR, de contourenkaart en binnen de HG te ontwikkelen strategie en beleid et cetera worden deze kosten in een later stadium alsnog opgevoerd dan wel binnen de tijdelijke regeling dan wel binnen de toekomstige structurele regeling dan wel als claim richting de NAM. Zie ook het geschetste dilemma bij het WBC. Dit dilemma is uiteraard ook onverkort van toepassing op het PCC.

Ad 4 Van DoorenVeste (VDV)

De Van DoorenVeste op de Zernike Campus biedt huisvesting aan de Academies binnen het domein Technology & Science. Om dit ook in de huisvesting tot uitdrukking te laten komen, is een ingrijpende verbouw gaande, bestaande uit een zestal deelprojecten. Het eerste deelproject is in de zomer van 2013 gerealiseerd en het tweede in de zomer van 2014. Momenteel worden de overige deelprojecten uitgevoerd dan wel voorbereid. Dit in bouwteamverband met de uitvoerende partijen. De deelprojecten betreffen in vijf gevallen verbouw en in één geval nieuwbouw. Het ontwerp van deze nieuwbouw is getoetst aan de ontwerpversie van de NPR en wordt op basis daarvan aangepast. Realisatie zal conform de NPR (ontwerpversie) plaatsvinden. Omdat de verbouw in de zomer van 2013 reeds gestart is, is besloten ook de overige deelprojecten betrekking hebbend op verbouw vooralsnog doorgang te laten vinden. Dit in afwachting van de publicatie van de NPR. Er is wel een seismische scan uitgevoerd, waaruit blijkt dat het gebouw niet aardbevingsbestendig is en waarin oplossingsrichtingen zijn aangegeven. Verkend wordt of constructieve en bouwkundige ingrepen zijn voorzien die met kleine aanpassingen aardbevingsbestendig zijn uit te voeren, zogenaamde quick wins / no regret maatregelen.

Tot februari 2015 is aan verplichtingen aangegaan c.q. wordt tot oktober 2015 voorzien: circa €Mo.4. Het betreft onder andere het uitvoeren van een seismische scan en het op basis daarvan aanpassen van het ontwerp (inzet architecten en adviseurs en inzet medewerkers HG) van de nieuwbouw, realisatie nieuwbouw conform NPR (ontwerpversie) et cetera.

Facturatie heeft nog maar zeer beperkt plaatsgevonden, enkel de inzet van interne medewerkers van de HG.

In de kosten zijn niet begrepen het aardbeving bestendig maken van de bestaande bouw (totaal e/o laaghangend fruit). Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de NPR, de contourenkaart en binnen de HG te ontwikkelen strategie en beleid et cetera worden deze kosten in een later stadium alsnog opgevoerd dan wel binnen de tijdelijke regeling dan wel binnen de toekomstige structurele regeling dan wel als claim richting de NAM. Zie ook het geschetste dilemma bij het WBC. Dit dilemma is uiteraard ook onverkort van toepassing op de Van VDV.

Ad 5. Overige

Veiligheid is bij alle werkzaamheden die de HG ontplooid op het gebied van de aardbeving problematiek het leidende principe. Zodoende is om zicht te krijgen op de veiligheidsrisico's voor medewerkers en studenten besloten ook seismische scans te laten uitvoeren voor die gebouwen waar geen ver-/nieuwbouwproject voorzien is of waar een dergelijk project zich nog in de initiatief-/definitiefase bevindt. Op basis van deze seismische scans moet een HG breed plan van aanpak worden opgesteld betreffende het constructief en bouwkundig versterken van de bestaande bouw. Dit op basis van de eigenschappen van de gebouwen onder aardbevingsbelasting en geldende wet- en regelgeving.

Naast deze seismische scans is in alle gebouwen een scan losse inventaris uitgevoerd. Dit omdat veel letsel bij aardbevingen het gevolg is van omvallen / losraken van losse inrichting. Uitvoering van deze scan is grotendeels verzorgd door interne medewerkers. De te hanteren methodiek / checklist is gemaakt door ABT. Op basis van de ingevulde checklist heeft ABT een eindrapport opgesteld, hiervan afgeleid zijn aanbevelingen gedaan. De HG heeft de aanbevelingen overgenomen. De uitvoering ervan is inmiddels ter hand genomen.

Tot slot bevindt het project Zernikeplein 7 zich in de initiatief- / definitiefase. Streven was één deelproject versneld uit te werken en te realiseren in de zomer van 2015. Dit in verband met kwalitatieve en kwantitatieve knelpunten. Gegeven de ontwikkelingen rondom de NPR en de wens van de HG, waar mogelijk, gebouwen in één keer goed te versterken, is er binnen dit project voor gekozen de problemen niet op te lossen binnen de bestaande bouw, maar middels het realiseren van tijdelijke voorzieningen.

De adviesopdrachten en verwachte interne inzet vertegenwoordigen een waarde van €Mo.65. De werkzaamheden zijn zeer recent uitgevoerd dan wel worden uitgevoerd in de eerste helft van 2015. Facturen zijn zodoende nog niet ingediend. Het realiseren van tijdelijke voorzieningen bij Zernikeplein 7 zijn geraamd op €Mo.3. Dit wordt de komende periode verder uitgewerkt. De financieringslasten zijn bepaald op basis van een percentage van 4%.

Resume

Samenvattend betekent voorstaande dat de HG een aanspraak doet van €M7.9 op de tijdelijke regeling van EZ.

EnTranCe	€M1
Wiebengacomplex	€M2.3
Prins Claus Conservatorium	€M3
Van DoorenVeste	€Mo.4
Overige + financieringslasten (4%)	€Mo.95 + €Mo.15

Graag vernemen wij van u de wijze waarop verdere administratieve afhandeling van bovenstaande plaatsvindt vanuit de tijdelijke regeling van EZ.

Met vriendelijke groet,
namens het College van Bestuur

5.1.2e

drs. 5.1.2e
Waarnemend lid

Aanvraag middelen EZ

9-mrt-15

Project	Post	Gemaakte kosten	Verplicht / verwacht	Resteert
EnTranCE	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp)	€ 152.000	€ 250.000	€ 98.000
	Stilstand kosten uitvoering	€ 130.000	€ 157.000	€ 27.000
	Meerkosten realisatie bouwwerk cf interim advies	€ 528.000	€ 528.000	€ 0
	Meerkosten realisatie overkapping cf interim advies / NPR	€ 0	€ 100.000	€ 100.000
	Tijdelijke voorzieningen	€ 0	€ 42.000	€ 42.000
	<i>Toekomstige projectonderdelen als energybarn e.d. nog niet meegenomen.</i>			
	subtotaal	€ 810.000	€ 1.077.000	€ 267.000
Wiebengacomplex	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp)	€ 263.000	€ 500.000	€ 237.000
	Meerkosten nieuwbouw (o.b.v. DO raming)	€ 0	€ 1.210.000	€ 1.210.000
	Meerkosten laaghangend fruit bestaande bouw (DO raming)	€ 0	€ 605.000	€ 605.000
	<i>Totale bestaande bouw conform NPR nu niet meegenomen.</i>			
	subtotaal	€ 263.000	€ 2.315.000	€ 2.052.000
Prins Claus Conservatorium	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp, impactanalyse NPR)	€ 170.000	€ 500.000	€ 330.000
	Aankoop panden	€ 0	€ 1.300.000	€ 1.300.000
	Geraamde meerkosten realisatie nieuwbouw	€ 0	€ 1.210.000	€ 1.210.000
	<i>Bestaande bouw conform NPR niet meegenomen, nu.</i>			
	subtotaal	€ 170.000	€ 3.010.000	€ 2.840.000
Van DoorenVeste	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp, impactanalyse NPR)	€ 520	€ 300.000	€ 299.480
	Meerkosten nieuwbouw lab o.b.v. 15%	€ 0	€ 90.000	€ 90.000
	<i>Totale bestaande bouw conform NPR nu niet meegenomen.</i>			
	subtotaal	€ 520	€ 390.000	€ 389.480
Overige gebouwen	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers t.b.v. seismische scan en losse inventaris scan	€ 4.550	€ 600.000	€ 595.450
	Uitvoeren maatregelen losse inventaris scan	€ 0	€ 50.000	€ 50.000
	Tijdelijke voorzieningen t.b.v. project ZP7, w.o. tijdelijke huisvesting SIFE	€ 0	€ 300.000	€ 300.000
	<i>Aanpassingen in bestaande bouw / te plegen nieuwbouw nu niet meegenomen.</i>			
	subtotaal	€ 4.550	€ 950.000	€ 945.450
	Totaal	€ 1.248.070	€ 7.742.000	€ 6.493.930
	Financieringslasten, 4%	€ 24.961	€ 129.879	€ 104.917
	Eindtotaal	€ 1.273.031	€ 7.871.879	€ 6.598.847

stijleloos

Bouw gestopt, inmiddels weer gestart

Bespreken bij Haze 19-02-2015 volledig er in

Aanvraag middelen EZ

Project	Post
EnTranCE	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp)
	Stilstand kosten uitvoering
	Meerkosten realisatie bouwwerk cf interim advies
	Meerkosten realisatie overkapping cf interim advies / NPR
	Tijdelijke voorzieningen
<u>Toekomstige projectonderdelen als energybarn e.d. nog niet meegenomen.</u>	
Wiebengacomplex	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp)
	Meerkosten nieuwbouw (o.b.v. DO raming)
	Meerkosten laaghangend fruit bestaande bouw (DO raming)
	<u>Totale bestaande bouw conform NPR nu niet meegenomen.</u>
Prins Claus Conservatorium	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp, impactanalyse NPR)
	Aankoop panden
	Geraamde meerkosten realisatie nieuwbouw
	Bestaande bouw conform NPR niet meegenomen, nu.
Van DoorenVeste	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers (o.a. seismische scan, aanpassen ontwerp, impactanalyse NPR)
	* Meerkosten nieuwbouw lab o.b.v. 15%
	<u>Totale bestaande bouw conform NPR nu niet meegenomen.</u>
Overige gebouwen	Inzet externe adviseurs en interne medewerkers t.b.v. seismische scan en losse inventaris scan
	Uitvoeren maatregelen losse inventaris scan
	Tijdelijke voorzieningen t.b.v. project ZP7, w.o. tijdelijke huisvesting SIFE
	Aanpassingen in bestaande bouw / te plegen nieuwbouw nu niet meegenomen.
	<u>Totaal</u>

Gemaakte kosten	Verplicht / verwacht	resteert
€ 152.000	€ 250.000	€ 98.000
€ 130.000	€ 157.000	€ 27.000
€ 528.000	€ 528.000	€ 0
€ 0	€ 100.000	€ 0
€ 0	€ 42.000	€ 42.000
€ 263.000	€ 500.000	€ 237.000
€ 0	€ 1.210.000	€ 1.210.000
€ 0	€ 605.000	€ 605.000
€ 170.000	€ 500.000	€ 330.000
€ 0	€ 1.300.000	€ 1.300.000
€ 0	€ 1.210.000	€ 1.210.000
€ 520	€ 300.000	€ 299.480
€ 0	€ 90.000	€ 90.000
€ 4.550	€ 600.000	€ 475.000
€ 0	€ 50.000	€ 50.000
€ 0	€ 300.000	€ 300.000
€ 1.248.070	€ 7.742.000	€ 6.273.480

Van een stuk bouw

dit is een tek. tek. ontwerp

veel bouw 2013

overige gebouwen

meerkosten nieuw

Wag NAV 2015

Nieuwbouw stilstand ontwerp volledig over de kop gegaan

heure nog niet gewonnen

aankoop twee

dilemma: Wiebenga hoe ga we er mee

Alles wat nu gebeurt borge wat in groep bouwkundig, niet zwaar constructief

2 dossiers of 1 + laaghangend fruit

• E2 bespreken

Acta van 4

markt

classificatie + toewijzing

Schynus

5.1.2e

• Urban Interest

• Nieuw ontwerp \Rightarrow meer focus op de omgeving

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 11 maart 2015 11:13
Aan: DIV Groningen
Onderwerp: FW: Brief - claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (graag inboeken)
Bijlagen: 2015 03 11 - 153028 - Gemeente Groningen - claim aardbevinggerelaterde kosten - tijdelijke regeling EZ.pdf; 2015 03 11 - 153028 - bijlage bij brief aan Gemeente inzake claim EZ.pdf

Graag inboeken, incl bijlagen

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pl.hanze.nl>
Verzonden: woensdag 11 maart 2015 10:51
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Brief - claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ

Geachte heren,

Op verzoek van de heer 5.1.2e Lid College van Bestuur a.i. Hanzehogeschool Groningen, doe ik u bijgaande brief en bijlage toekomen met betrekking tot een claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (conform de afspraak op 19 februari jl.).

De papieren versie van deze stukken worden u heden tevens per post toegezonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Managementassistente | Bestuurssecretariaat College van Bestuur |
Hanzehogeschool Groningen | Zernikeplein 7 | kamer 5.1.2e | Postbus 30030, 9700 RM GRONINGEN | ☎:050 5.1.2e
✉: 5.1.2e @pl.hanze.nl | **Share your talent. Move the world**

5.1.2e

Van: DIV Groningen
Verzonden: woensdag 11 maart 2015 12:28
Aan: 5.1.2e
CC:
Onderwerp: FW: Brief - claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (graag inboeken)
Bijlagen: FW: Brief - claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (graag inboeken)

Hallo 5.1.2e

Wil je deze registreren?

Groeten,
5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 11 maart 2015 12:31
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Brief - claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ

Geachte heer 5.1.2e, beste 5.1.2e

Dank voor het toegezonden materiaal.

Met uw goedvinden zetten wij de bestanden vanmiddag door naar onze gesprekpartners bij het ministerie van EZ (en NAM).

Aanstaande vrijdag treffen wij hen om nader te spreken over de spelregels en de procesinrichting rondom de '50 miljoen regeling'.

In dat overleg zullen wij tevens het door u aangeleverde dossier agenderen, met het oogmerk tot heldere vervolgstappen te komen.

Inmiddels hebben wij onderling een afspraak staan voor donderdag 19 maart, waarin we de resultaten van het gesprek met EZ-NAM zullen terugkoppelen.

Voor de volledigheid merk ik nog op dat daarnaast een overleg wordt gepland tussen gemeente, Hanzehogeschool, RUG en UMCG, in navolging van het overleg van 16 februari jl.

Vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e [mailto:5.1.2e@pl.hanze.nl]
Verzonden: woensdag 11 maart 2015 10:51
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Brief - claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ

Geachte heren,

Op verzoek van de heer 5.1.2e Lid College van Bestuur a.i. Hanzehogeschool Groningen, doe ik u bijgaande brief en bijlage toekomen met betrekking tot een claim aardbeving gerelateerde kosten, tijdelijke regeling EZ (conform de afspraak op 19 februari jl.).

De papieren versie van deze stukken worden u heden tevens per post toegezonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Managementassistente | Bestuurssecretariaat College van Bestuur |
Hanzehogeschool Groningen | Zernikeplein 7 | kamer 5.1.2e | Postbus 30030, 9700 RM GRONINGEN | ☎ 5.1.2e |
✉ 5.1.2e @pl.hanze.nl | **Share your talent. Move the world**

5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pl.hanze.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2015 8:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted] 5.1.2e
Onderwerp: FW: Vervolgoverleg gemeente -kennisinstellingen

5.1.2e

Gister heeft de NAM contact met ons gezocht. Op dit moment zoeken we naar een geschikt moment in de agenda om bij elkaar te komen, maar het contact is dus tot stand gebracht.

Dit ter informatie, gezien het gesprek dat jij vandaag hebt met EZ / de NAM.

Hartelijke groet,

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences

[redacted] 5.1.2e Projectleider afdeling Projecten en Innovatie Facilitair Bedrijf | Hanzehogeschool Groninge
Mob: [redacted] 5.1.2e | E-mail: [redacted] 5.1.2e @pl.hanze.nl | www.hanze.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] 5.1.2e
Verzonden: woensdag 25 maart 2015 13:32
Aan: [redacted] 5.1.2e
Onderwerp: FW: Vervolgoverleg gemeente -kennisinstellingen

Van: [redacted] 5.1.2e ([redacted] 5.1.2e @groningen.nl)
Verzonden: woensdag 25 maart 2015 9:35
Aan: [redacted] 5.1.2e
Onderwerp: RE: Vervolgoverleg gemeente -kennisinstellingen

Dag [redacted] 5.1.2e

Even de afspraken op een rij:

- In het ambtelijk overleg van vorige week is afgesproken dat we (UMCG, RUG, Hanze en gemeente) elkaar weer treffen, met het oogmerk elkaar op reguliere basis goed geïnformeerd te houden. Volgende overleg staat 30 april 2015.
- In de stuurgroep Akkoord van Groningen is afgesproken dat de gemeente het proces (stand van zaken spelregels 50 miljoen irt korte termijn 'tussendoor route' toetsing dossiers via NAM) op papier zet en deelt met de kennisinstellingen.
- NAM zou inderdaad contact opnemen met Hanze. Ik zie ze morgen weer en zal oproep doen deze afspraak na te komen.

Groet,

[redacted] 5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] 5.1.2e ([redacted] 5.1.2e @pl.hanze.nl)

Verzonden: woensdag 25 maart 2015 9:02

Aan: [redacted] 5.1.2e -, -; [redacted] 5.1.2e @rug.nl'; [redacted] 5.1.2e

CC: [redacted] 5.1.2e

Onderwerp: RE: Vervolgoverleg gemeente -kennisinstellingen

Goedemorgen [redacted] 5.1.2e

ik begreep uit ons overleg van afgelopen donderdag dat er deze week een ambtelijke afspraak zou komen tussen de Hanze en de NAM ter verduidelijking van ons dossier. Tot vandaag is er geen verzoek tot afspraak gekomen. Ik neem aan dat die nog komt?

Tenzij het Akkoord andere inzichten heeft opgeleverd natuurlijk. Maar laat dat dan svp ook even weten.

Hgr.,

[redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e ([redacted] 5.1.2e @groningen.nl)

Verzonden: woensdag 11 maart 2015 12:42

Aan: [redacted] 5.1.2e -, -; [redacted] 5.1.2e @rug.nl'; [redacted] 5.1.2e

CC: [redacted] 5.1.2e

Onderwerp: Vervolgoverleg gemeente -kennisinstellingen

Dag Allen,

Op 16 februari jl. hebben wij elkaar gesproken (UMCG kon niet aanwezig zijn) over de aardbeving problematiek en de recente afspraken met het Ministerie van EZ rondom de 50 miljoen regeling.

In navolging van het overleg heb ik afzonderlijk nog gesproken met RUG en Hanzehogeschool, om te bespreken hoe de 50 miljoen regeling nader vorm zou moeten krijgen.

Vervolgens zouden wij elkaar woensdag jl. weer treffen. Dit overleg heb ik iom de RUG gecancelled, omdat we nog geen bespreking met EZ-NAM hadden gehad en het daarmee weinig effectief leek.

Inmiddels hebben wij afgelopen vrijdag overleg gehad met EZ, en zal aanstaande vrijdag weer een overleg plaatsvinden.

Met het oog hierop zal ik (zo mogelijk) volgende week een vervolgspraak laten plannen, zodat jullie nauw aangesloten blijven bij de voortgang op dit dossier.

Wellicht is het zinvol om ons overleg een reguliere basis te geven (ter bespreking).

Vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

Projectleider

[redacted] 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pl.hanze.nl>
Verzonden: dinsdag 31 maart 2015 15:47
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: afspraak NAM

Beste 5.1.2e

Gister is een overleg tot stand gekomen tussen de HG en de NAM betreffende de claim op de tijdelijke regeling EZ. Het overleg vindt zo meteen al plaats, om 16.30 uur. Dit ter info. Ik laat je morgen / overmorgen even weten hoe het gesprek verlopen is.

5.1.2e Projectleider afdeling Projecten en Innovatie Facilitair Bedrijf | Hanzehogeschool Groninge
Mob 5.1.2e E-mail 5.1.2e@pl.hanze.nl | www.hanze.nl

Postbus 30030, 9700 RM Groningen

www.hanze.nl

NAM
t.a.v. de heer G. Schotman
Directeur
Postbus 28000
9400 HH Assen

Datum
14 april 2015

Ons kenmerk
CVB/143221
Dortkiesnummer
5681

Onderwerp
Samenvatting gesprek 8 april jl.

Geachte heer Schotman,

Naar aanleiding van ons gesprek van woensdag 8 april 2014 doe ik u deze brief toekomen. Deze brief bevat een samenvatting van hetgeen wij bespraken ten aanzien van de problematiek, die wij ervaren met betrekking tot de aardbevingsrisico's die door de NAM worden veroorzaakt.

Wij hebben met u gesproken over drie actuele situaties:

1. De situatie schoorsteen Wiebenga complex en de onduidelijke procedurele afhandeling.
2. De situatie van de 50 miljoen voorziening van het Ministerie van Economische Zaken en de onduidelijke en vertragende procedure van afhandeling.
3. De situatie van het bouwproject Zernikeplein 7 (ZP7) en het voorkomen van vertraging hierop vanwege aanzienlijke effecten op de onderwijsuitvoering en onze bedrijfsvoering.

Hieronder vindt u per situatie de constatering en de afspraken die wij met u hebben gemaakt:

Ad 1. De situatie schoorsteen Wiebenga complex en de onduidelijke procedure afhandeling.

Op vrijdag 27 maart 2015 heeft ingenieursbureau Arcadis in opdracht van de NAM een inspectie uitgevoerd op onze onderwijslocatie Wiebenga complex aan het Eyssoniusplein 18 te Groningen. Deze inspectie vloeide voort uit de aardbeving op 30 september 2014 en de melding van schade die wij daarover direct bij de NAM hebben gedaan. Op basis van deze inspectie heeft de inspecteur en bijna een half jaar later (!) geconstateerd dat de schoorsteen hoog risicovol is en bij een nieuwe aardbeving of zware storm mogelijk gevaar oplevert voor mens en dier.

Dit heeft er toe geleid dat de inspecteur in eerste instantie eenzijdig, zonder (bestuurlijk) overleg met de Hanzehogeschool, heeft besloten om delen van het binnenterrein en het gebouw af te sluiten voor medewerkers / studenten en bezoekers. Daarnaast was een procedure in gang gezet om op zeer korte termijn te komen tot sloop van de schoorsteen. Dit laatste wederom zonder (bestuurlijk) overleg. Pas na interventie vanuit de HG is overleg rondom deze problematiek tot stand gekomen. Over de eenzijdigheid van dit besluit waren wij niet alleen ronduit verbaasd, maar zeker ook ontstemd. Dit is geen besluit dat Arcadis of de NAM zomaar, zonder de HG daarin te betrekken, kan nemen. De schoorsteen maakt integraal onderdeel uit van een uniek gebouw met Rijksmonumentale status. Bovendien heeft de schoorsteen nog een actieve functie als rookgasafvoer.

Ook voor de Hanzehogeschool heeft veiligheid de hoogste prioriteit, maar er moet in alle gevallen eerst vooraf afstemming worden gezocht met ons als eigenaar alsook met de Gemeente en Monumentenzorg als belangrijke belanghebbende partijen bij dit type beeldbepalende monumenten. Wij verwachten dat u deze afspraak vanaf nu zorgvuldig bewaakt. Daarnaast stelt het ons in staat om een adequaat antwoord te geven op de onrust en de veelheid van vragen die ontstaat bij de directe afzetting van en ingrijpen in een onderwijslocatie.

Wij hebben het volgende met u afgesproken:

1. U komt op korte termijn met een heldere procedure bij direct gevaar / risico's als gevolg van aardbevingen, waarbij ook de bestuurlijke communicatie expliciet wordt vastgelegd.
2. Als er wordt ingegrepen, dan is er bij sloop ook een plicht tot herbouw, met borging van de functies en voorkoming van onderwijs verstorende activiteiten.
3. Alle kosten betreffende deze casus zijn voor rekening van de NAM.

U geeft aan dat u geen verantwoordelijkheid kan nemen voor monumenten en dat de regie hierop bij het Ministerie van Economische Zaken ligt.

Ad 2. De situatie van de 50 miljoen voorziening van het Ministerie van Economische Zaken en de onduidelijke en vertragende procedure van afhandeling.

De Minister van Economische Zaken heeft maandag 9 februari 2015 publiekelijk medegedeeld dat er per direct een voorziening beschikbaar is van 50 miljoen euro met als doel om economische schade te voorkomen als gevolg van vertraging of stilleggen van (bouw)projecten. Hierbij betreft het alle kosten én verplichtingen die redelijkerwijs toewijsbaar zijn aan de problematiek die is ontstaan rondom aardbevingen. Het betreft kosten en verplichtingen die voor 1 oktober 2015 zijn/worden aangegeven.

U constateert vanuit uw positie van algemeen directeur van de NAM, net als wij, dat de regeling van 50 miljoen die nou juist bedoeld is om vertraging te voorkomen, op dit moment ernstige vertraging oploopt. U geeft aan dat de gemeente Groningen de met hen afgesproken coördinerende rol onvoldoende invult en dat het Ministerie van Economische Zaken evenmin haar regierol neemt. Tegelijkertijd constateert u wel dat er inmiddels 26 dossiers zijn ingediend bij de gemeente van in totaal 52,5 miljoen euro. U geeft ook aan dat er nog geen beoordelingscriteria zijn geformuleerd door het Ministerie, de gemeente en de NAM. Ook geeft u aan dat de onderbouwing van deze dossiers volgens u veelal onvoldoende is. Tegelijkertijd bent u van mening dat er vooral wel 'in de spirit' van de afspraken tussen de Minister en het Akkoord van Groningen moet worden gehandeld: toetsing van projecten op hoofdlijnen zodat bouwprojecten niet vertragen.

Ik constateer dat wij, als College van Bestuur van een grote hogeschool, dagelijks de verantwoordelijkheid hebben voor meer dan 27.000 studenten en 3300 medewerkers en dat wij hun veiligheid niet kunnen garanderen als de gebouwen waarin gewerkt wordt niet heel snel en adequaat aardbevingsbestendig worden gemaakt. Er moet snel worden ingegrepen omdat wij niet weten wanneer de volgende beving plaatsvindt en van welke zwaarte en impact deze zal zijn. Als hogeschool doen wij daarin al het mogelijke wat binnen ons bereik ligt; seismische scans, het verwijderen van directe risicosituaties in gebouwen en op werkplekken, het informeren van onze mensen. Maar wij blijven tevens bij het standpunt dat u, als NAM en veroorzaker van de risico's, aansprakelijk bent en blijft voor alle risico's en (toekomstige) schade die wordt veroorzaakt door aardbevingen in de regio Groningen.

Op 11 maart 2015 hebben wij, in overleg met de Akkoord Partners, bij de gemeente Groningen ons volledig onderbouwde dossier ingediend met een uitgebreide onderbouwing voor het 50 miljoen fonds. Wij hebben de gemeente gevraagd om het dossier te beoordelen, waarna de NAM is verzocht om ons dossier inhoudelijk te toetsen.

Op dinsdag 31 maart stond er een afspraak tussen de NAM en ons, waarbij aangekondigd was dat 5.1.2e aanwezig zou zijn. Zij bleek echter zonder kennisgeving afwezig. Namens de NAM was wel mevrouw 5.1.2e aanwezig, maar deze was niet op de hoogte van ons dossier en kon deze daarom ook niet toetsen. Dit hebben wij als onprofessioneel ervaren en het draagt bij aan de verdere vertraging van dit proces.

Wij verwachten dat de NAM ten behoeve van de inhoudelijke toetsing van ons dossier zorgt voor een vaste en ter zake kundige contactpersoon die ons dossier snel en adequaat toetst, uitgaande van de onderbouwing die wij aanleveren. Wij hebben u tijdens het gesprek ons dossier overhandigd.

Ad 3. De situatie van het bouwproject ZP7 en de voorkoming van vertraging hierop vanwege aanzienlijke effecten op de onderwijsuitvoering en onze bedrijfsvoering.

Zernikeplein 7 is een locatie waar dagelijks enkele duizenden studenten en medewerkers onderwijs genieten, werkzaam zijn en deel uit maken van de Zernikecampus. Momenteel zijn hier een vijftal schools, twee kenniscentra, het College van Bestuur, twee stafbureaus, delen van het Facilitair Bedrijf en algemene voorzieningen gehuisvest. Het doel van het project 'Nieuw- en verbouw ZP7 is om in de eindsituatie, uiterlijk 2020, te beschikken over adequate huisvesting die aansluit op de primaire processen van deze organisatieonderdelen. Daarnaast dient het project te voldoen aan de vanuit de Strategische Huisvestingsvisie van de hogeschool geformuleerde doelen. Om invulling te geven aan deze doelen is naast een deel nieuwbouw ook sloop, verbouw en verduurzaming van gebouwen noodzakelijk.

Het totaal budget voor het project bedraagt zonder bevestigingsbestendighedsmaatregelen 28 miljoen euro, maar het totaalbedrag loopt door die maatregelen mee te nemen op tot 45 miljoen euro, dus 17 miljoen euro extra als gevolg van aardbevestigingsbestendigheid. Uitgangspunt hierbij is dat 30.400 m2 bestaande bebouwing en 2.400 m2 nieuwbouw versterkt moet worden. Uit de recent door ABT Wassenaar opgeleverde seismische scan rapportages van alle individuele bouwdelen, blijkt dat onze bouwkundige en financiële aannames realistisch zijn.

Een dermate hoog bedrag is door ons als hogeschool niet meer voor te financieren. Tegelijkertijd kunnen wij het ons zeker niet veroorloven om dit belangrijke project te (laten) vertragen. Dit zou direct sterke negatieve effecten hebben op de capaciteitsproblematiek en daarmee op onze bedrijfsvoering. U heeft in het gesprek met ons op 8 april jl. gemeld dat u vindt dat deze kosten moeten worden meegenomen als onderdeel van de 50 miljoen die beschikbaar is ter voorkoming van vertraging. Wij zullen het project dan ook daarvoor inbrengen.

Tot slot: Ik heb de constatering uit ons gesprek van 8 april 2014 diezelfde dag gedeeld met burgemeester Den Oudsten en de ambtelijk verantwoordelijken rondom het aardbevestigingsdossier, dhr. 5.1.2e en dhr. 5.1.2e. Ik zal hen dan ook een kopie doen toekomen van deze brief.

Ik zie overigens uit naar u reactie.

Met vriendelijke groet,
namens het College van Bestuur

5.1.2e

5.1.2e

voorzitter

Postbus 30030 9700 RM Groningen

NAM
t.a.v. Dhr. 5.1.2e en Mw 5.1.2e
Postbus 28000
9400 HH ASSEN

Onderwerp
Reactie op review(s) NAM (Arup) claim Hanzehogeschool
Groningen inzake tijdelijke regeling

Geachte heer 5.1.2e en mevrouw 5.1.2e beste 5.1.2e

Op 11 maart 2015 heeft de Hanzehogeschool Groningen (hierna: HG), via de Gemeente Groningen, een claim ingediend inzake de tijdelijke regeling van het Ministerie van Economische Zaken. Doel van deze tijdelijke regeling is voorkomen dat lopende bouwprojecten in de ontwerp en/of realisatiefase stilvallen in afwachting van eenduidige wet- en regelgeving rondom aardbeving bestendig bouwen en de vergoeding van de hieruit voortvloeiende meerkosten.

De Gemeente Groningen heeft de claim van de HG ter verdere afhandeling en beoordeling neergelegd bij de NAM. Hierdoor ontstaat de situatie dat de NAM veroorzaker, toetsers en financier wordt. Dit is wat HG betreft een onwenselijke situatie. Om het proces niet onnodig te vertragen en te verstoren heeft de HG ingestemd met deze werkwijze op voorwaarde dat niet met de NAM onderhandeld wordt. De HG acht de NAM aansprakelijk voor de geleden schade en verwacht zodoende dat de NAM de kosten die de HG maakt als gevolg van de aardbevingsproblematiek vergoedt.

Op 7 april jongstleden heeft de NAM als reactie op de ingediende claim van 11 maart 2015 aanvullende informatie gevraagd. Dit is op 24 april 2015 door de HG aangeleverd. In reactie hierop heeft de HG van de NAM voor de onderdelen EnTranCe, Wiebengacomplex, Van DoorenVeste en Prins Claus Conservatorium reviews ontvangen op 26 juni. Voor het onderdeel "Overig" is reactie ontvangen op 3 juli.

Voor het project Van DoorenVeste heeft, in verband met de start van de realisatiefase van de nieuwbouw in juli 2015, een aanvullend overleg plaatsgevonden op 10 juni 2015 tussen de HG, NAM, Arup, ABT Wassenaar Seismisch Advies (hierna ABT Wassenaar) en Geveke. Naar aanleiding van dit gesprek heeft de HG op 17 juni aanvullende technische en financiële informatie verstrekt aan de NAM betreffende de nieuwbouw. Een review hierop heeft de HG op 10 juli jl. van de NAM ontvangen.

De HG heeft kennis genomen van de genoemde reviews. Alvorens per onderdeel een beknopte reactie te geven op de meest in het oog springende zaken worden de algemene bevindingen / conclusies, onderdeel (lees: project) overstijgend, weergegeven en wordt een concreet voorstel gedaan voor het vervolg.

Nee
niet

Algemene bevindingen / conclusies

Toetsingskader

De tijdelijke regeling is geïnitieerd door het Ministerie van EZ en uitvoering is in eerste instantie belegd bij de Gemeente Groningen. Vervolgens is de NAM aangewezen als toetsende partij, echter zonder erkend toetsingskader. Na de publicatie van het Interim Advies in mei 2014 heeft de HG naar eer en geweten geacteerd in de lopende projecten. De ontwerpen zijn getoetst en daar waar nodig bijgesteld. Dit is gebeurd met de kennis die op dat moment aanwezig was. In februari 2015 is door het Nederlands Normalisatie Instituut een concept versie van de NPR 9998 uitgebracht. Dit document heeft geen officiële status, maar het is de officiële voorloper van de uit te brengen definitieve versie van de NPR. Bij de introductie van de concept NPR gaf het NNI aan dat het Interim Advies van mei 2014 effectief technisch inhoudelijk vervangen is door de NPR 9998. Daar waar mogelijk zijn de werkzaamheden van de HG omgezet naar dit nieuwe uitgangspunt: de NPR 9998. Het hanteren van de NPR 9998 wordt ook door de (Rijks)overheid geadviseerd, zoals onder andere blijkt uit het schrijven van de Gemeente Groningen d.d. 10 juni 2015 betreffende de 'nieuwbouwregeling'.

In de review van de NAM worden alle werkzaamheden afgezet tegen de Basis for Design (BfD). De BfD is een intern werkdokument van de NAM en niet openbaar beschikbaar. De HG is niet bekend met de inhoud van dit document. Het document is wel gedeeld met ABT Wassenaar, maar dit bureau heeft een geheimhoudingsverklaring moeten tekenen waarin verklaard wordt dat de inhoud van het document niet gedeeld wordt met derden. Ook heeft het document vanuit (Rijks)overheidswege geen status.

Het komt de HG merkwaardig en ongewenst voor dat werkzaamheden worden getoetst aan documenten die enerzijds vanuit (Rijks)overheidswege geen status hebben en anderzijds niet openbaar beschikbaar zijn c.q. inhoudelijk niet bekend zijn bij de HG. Overigens is als onderdeel van de nadere toelichting op de claim d.d. 24 april 2015 middels bijlage O10 wel uiteengezet op welke wijze de werkwijze van ABT Wassenaar aansluit bij de BfD. Dit is een door ABT Wassenaar opgestelde notitie op basis van hun kennis van de BfD. Hierover later meer.

Procesafspraken

Bij vrijwel alle onderdelen uit de claim van de HG is het oordeel dat de HG niet het proces heeft doorlopen dat de NAM wenst oftewel de HG heeft niet de BfD van de NAM gevolgd. Van procesafspraken met de NAM, rondom de lopende projecten waarop de claim betrekking heeft, is echter geen sprake. De claim is ingediend binnen de context van de tijdelijke regeling en niet op basis van afspraken tussen de HG en de NAM. Inmiddels is, om het werkproces te vergemakkelijken, rondom in voorbereiding zijnde projecten (concreet: Zernikeplein 7) een overlegstructuur opgestart met de NAM, waarin gestreefd wordt naar het maken van concrete procesafspraken om op voorhand helder te definiëren hoe het ontwerptraject er uit dient te zijn en wat de verplichtingen daarin zijn van de HG en de NAM. Dit moet er toe leiden dat de technisch inhoudelijke en financiële uitgangspunten in iedere fase concreet en eenduidig geformuleerd worden en bevestigd worden middels een formeel go/no go moment. Eerste afspraken omtrent betrokkenheid van de NAM bij het contracteren van architecten en adviseurs (aanbestedingsfase) zijn gemaakt.

Alle reviews verwijzen naar twee proces schema's: A.1 en A.2 van de NAM gebaseerd op figuur 1 van de BfD Rev.0.03. Deze processchema's beschrijven een zeer intensief proces waarin op basis van gedetailleerde uitwerkingen en kosten- en batenanalyses keuzes worden gemaakt om te komen tot een aardbeving bestendig ontwerp. In de reviews wordt geconstateerd dat dit proces niet gevolgd is. De HG wil hier het volgende over zeggen.

- HG kan niet toetsen aan richtlijnen die ze niet kent dan wel die niet openbaar beschikbaar en erkend zijn, zoals ook in bovenstaande, bij "toetsingskader", is aangegeven.
- Het processchema gaat uit van een methodiek die niet aansluit op de belangen van de HG

toets met transparant.

Proces niet openbaar

en op het primaire proces van de HG. Als uit een initiële beschouwing blijkt dat een ontwerp op meerdere fronten niet voldoet aan de eisen van aardbeving bestendig ontwerpen, kiest de HG er voor oplossingsgericht een goed alternatief uit te werken in plaats van het gedetailleerd onderbouwen van een constatering dat het initiële ontwerp niet voldoet. Het stil leggen of vertragen van bouwprojecten heeft immers een enorme impact op de continuïteit van het onderwijs. Dit primaire proces vraagt om besluiten die afhankelijk zijn van veel meer zaken dan enkel een kosten baten analyse van verschillende technische oplossingen.

- De door de HG geïnitieerde seismische scans van al haar gebouwen, geven HG een strategisch handvat om proces keuzes te maken op een hoger niveau van vastgoedbeheer dan voorgesteld in de processchema's van de review.

Informatie verstrekking

In de reviews is op vrijwel alle onderdelen aangegeven dat de aangeleverde informatie onvoldoende is om tot een goede beoordeling van de claim te komen. Het betreft dan bijvoorbeeld

- Het ontbreken van tekeningen / berekeningen van het bestaande gebouw.
- Het ontbreken van tekeningen / berekeningen van het oorspronkelijke ontwerp.
- Het ontbreken van een vergelijkende studie van verschillende ontwerpschema's.
- Het ontbreken van een gedetailleerde kostenopgaven.

Naast het feit dat een groot gedeelte van de gevraagde gegevens niet aansluit bij de eerdere opmerking over de primaire belangen van de HG verbaast het de HG dat de NAM deze gegevens als onderdeel van een 8 weken durende review niet tussentijds heeft opgevraagd om een volledig review mogelijk te maken. Daarbij komt dat een deel van de informatie die naar mening van de NAM niet is verstrekt volgens de HG wel is verstrekt. Het betreft in dit geval bijvoorbeeld kostenopgaven EnTranCe en Van DoorenVeste.

Deskundigheid adviseur

Op meerdere onderdelen wordt in de review gesteld dat gepresenteerde analyses en/of berekeningen weinig vertrouwen in het juiste resultaat scheppen. Inhoudelijke en concrete toelichting van deze constatering ontbreekt in de meeste gevallen. De HG werkt op het gebied van de aardbevingsproblematiek intensief samen met ABT Wassenaar Seismisch Advies en volgt hierin het advies van de NAM. De NAM noemt dit bureau tezamen met een (beperkt) aantal andere bureaus immers deskundig op het gebied van aardbeving bestendig ontwerpen en bouwen. Naar de HG heeft begrepen, heeft ABT Wassenaar ook regelmatig (technisch) overleg met de NAM, maar ook met Arup. Twijfels over de deskundigheid van ABT Wassenaar zijn niet eerder gedeeld noch met de HG noch met ABT Wassenaar zelf.

Gegeven het recente advies van de NAM om samen met ABT Wassenaar een Plan van Aanpak HRBE's en Plan van Aanpak Bouwkundig Programma op te stellen op basis van de uitgevoerde seismische scans en deze vervolgens ter goedkeuring voor te leggen aan de NAM, is de HG verbaasd over de in de reviews veelvuldig geuite twijfel ten aanzien van de analyses en berekeningen van dit bureau.

In dit kader verrast ook de conclusie in de review van het ontwerp van EnTranCe. De analyses en berekeningen van ABT Wassenaar zijn gedurende het proces van aardbeving bestendig herontwerpen getoetst door Ingenieursbureau Zonneveld. Dit op advies van de heer 5.1.2e van de NAM (mail d.d. 25-06-2014). De nu voorliggende review van de NAM lijkt de deskundigheid van het destijds door de NAM geadviseerde bureau, Zonneveld, in twijfel te trekken.

Communicatie

Het bevreemdt de HG dat de reviews in het Engels worden aangeleverd. Het in het Nederlands

eng
naar

veel
twijfels
by
ABT

Reviews
in
overleg

beschikbaar stellen van de reviews voorkomt interpretatieverschillen op de veelal zeer vakinhoudelijke / technische reviews en vergemakkelijkt de communicatie tussen de NAM en HG en de betrokken adviseurs. Ook bevordert het de communicatie over de inhoud in bredere zin binnen een organisatie als de HG.

Eindconclusies

De reviews geven, tot teleurstelling van de HG, geen beoordeling (toe-/afgewezen of discussie) van de ingediende claim. De HG heeft hiermee nog steeds geen financiële zekerheid, ook niet deels. Daarbij komt dat de HG de indruk heeft dat, gezien een aantal eerdere concluderende opmerkingen (o.a. volledigheid aangeleverde informatie en reactie op review Zonneveld (EnTranCe)), de review documenten van Arup niet of slechts beperkt aanvullend door de NAM zijn beoordeeld. De HG vindt het merkwaardig dat de claim van de HG en review daarop door Arup niet door de NAM is (her)beschouwd om op basis daarvan een eindconclusie te formuleren: afwijzen / toewijzen / discussie.

Het uitgangspunt van de tijdelijke regeling is vertraging en (financiële) onduidelijkheid / onzekerheid te voorkomen. Voorstaande in ogenschouw nemend wordt, naar mening van de HG, in de reviews voorbij gegaan aan deze uitgangspunten.

Voorstel vervolg

De HG maakt graag gebruik van het aanbod d.d. 7 juli 2015 om zo spoedig mogelijk, eind september / begin oktober 2015, per project een face tot face overleg te beleggen waarin de HG en ABT Wassenaar, op basis van de door de NAM en Arup, geuite twijfels een nadere toelichting kunnen geven op de analyses en berekeningen om te komen van een initieel tot (meer) aardbeving bestendig ontwerp inclusief het gevolgde besluitvormingsproces. Doelstelling van dit gesprek moet enerzijds zijn het geven van een nadere mondelinge toelichting op de door de HG ingediende claim. Anderzijds moeten op dat moment concrete en eenduidige afspraken worden gemaakt over de wijze waarop tot een afronding van de afhandeling van de claim wordt gekomen.

De HG zal er zorg voor dragen dat tijdens de bespreking, voor zover in het bezit van de HG, ook de ontwerpen van de bestaande bouw en de initiële ontwerpen et cetera in te zien zijn. Desgewenst kunnen dergelijke documenten na afloop van het gesprek ook digitaal aan de NAM verstrekt worden. Op dit moment kiest de HG er voor niet nog meer documenten te verstrekken zonder deze vergezeld te laten gaan van een mondelinge toelichting. Dit om 'verzanden' in een vraag/antwoord proces te voorkomen. Dit leidt alleen tot meer vertraging en daarmee onzekerheid voor de HG.

Tijdens de bespreking eind september / begin oktober zal de HG ook een update geven van de wijze waarop de werkzaamheden zich na 24 april hebben vervolgd. Dit inclusief gemaakte kosten / aangegane verplichtingen. Over de wijze waarop gekomen wordt tot afhandeling van deze 'aanvulling' op de claim moeten eind september / begin oktober ook afspraken worden gemaakt.

Vanuit het Facilitair Bedrijf van de HG wordt contact met u opgenomen om per project een bespreking te plannen in aanwezigheid van de NAM, HG (coördinator aardbevingen en de projectleiders van de projecten waarop de claim betrekking heeft) en ABT Wassenaar.

Beschouwing review per project(onderdeel)

Review Overige

Algemeen

Op basis van de review Overige stelt de HG dat de doelstelling van de HG niet overeenkomt met

Staan
in
overleg
Zekerheid

Papier
aanpak

]

de doelstelling van de reviewer. De reviewer lijkt uit te gaan van een opdracht die sec gericht is op versterking van een specifiek gebouw. Dit blijkt uit het feit dat de review zich focust op een technische beoordeling van de seismische scans van de bouwdelen behorend tot Zernikeplein 7. De HG heeft als doel:

- De voortgang te behouden in lopende projecten ondanks de aardbevingsproblematiek.
- Maatregelen te treffen die direct veiligheid verhogend werken. Dit vanuit de verantwoordelijkheid die de HG heeft en voelt voor de veiligheid van haar medewerkers en studenten. De HG kan en wil de aardbevingsproblematiek en daartuit voortkomende risico's niet negeren.
- Zicht te krijgen op de totale omvang van de versterkingsopgave zodat hierop strategisch vastgoedbeleid kan worden geformuleerd voor wat betreft de constructieve en bouwkundige ingrepen.

Het eerste punt komt nadrukkelijk aan de orde bij de overige onderdelen (lees: de lopende projecten).

Ten aanzien van het tweede punt is de losse inventaris scan uitgevoerd en zijn op basis daarvan maatregelen getroffen in de gebouwen. De documenten met betrekking tot de losse inventaris scan zijn in de review gelabeld als "not reviewed". Dit bevreemdt de HG. Dit stuk van de claim heeft betrekking op bewustwording van gebouwbeheerders / -gebruikers en het op korte termijn realiseren van een veilige(re) onderwijsomgeving. Dit vanuit de verantwoordelijkheid die de HG heeft voor haar medewerkers en studenten.

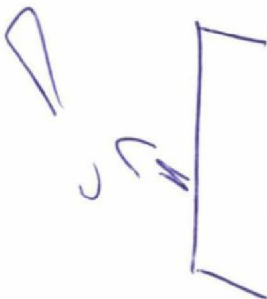
Ten aanzien van het derde punt spelen de seismische scans een nadrukkelijke rol. Naast de scans die zijn gemaakt van de gebouwen "onder project" zijn ook alle overige gebouwen seismisch gescand, waarvan de rapportages van de bouwdelen behorend tot Zernikeplein 7 onderdeel uitmaakten van de nadere toelichting op de claim d.d. 24 april 2015.

In het Plan van Aanpak Zernikeplein 7 en Overige Gebouwen is het doel van de opdracht omschreven. Dit doel is inzicht verkrijgen in de aardbeving bestendigheid van de gebouwen. Dit inzicht heeft de HG nodig om de impact van het aardbeving bestendig maken van de totale vastgoedportefeuille in kaart te brengen om op basis daarvan (strategisch) beleid op dit onderwerp te kunnen ontwikkelen. In de review is dit document gelabeld als zijnde "not reviewed". Evenals het document waarin uiteen wordt gezet hoe de werkwijze van ABT Wassenaar aan sluit op de BfD.

In de plannen van aanpak is het doel van de seismische scans als volgt beschreven: "Met het onderzoek kan de opdrachtgever een eerste beoordeling doen van het veiligheidsrisico van haar gebouwen. Het onderzoek is niet bedoeld om nu al gericht te werken naar een beheersmaatregelen voor de beschouwde gebouwen."

De Basis for Design van de NAM heeft een ander doel. De BfD werkt toe naar een mogelijke versterkingsopgave van het betreffende pand. Hiervoor is een ander (en dieper) onderzoek nodig. ABT Wassenaar heeft een notitie geschreven, zoals hierboven reeds benoemd, waarin hun werkwijze wordt vergeleken met de BfD van de NAM. In deze notitie wordt toegelicht dat de werkwijze van ABT Wassenaar kan worden gebruikt als een eerste stap voor een verdergaande studie. De werkwijze van ABT Wassenaar en de BfD sluiten op elkaar aan. Als zodanig is ook met dhr. **5.1.2e** over de genoemde notitie gesproken door ABT Wassenaar.

ABT Wassenaar heeft richting de HG aangegeven dat in een later stadium dezelfde systematiek als gepresenteerd in het Plan van Aanpak Zernikeplein 7 en Overige Gebouwen ook voor andere opdrachtgevers voorgesteld is. Bij deze opdrachtgevers heeft de NAM, voor zover de HG bekend op basis van de input van ABT Wassenaar, de voorgestelde werkwijze niet afgewezen.

Claim terugkoppeling

Ten aanzien van de claim oordeelt de reviewer dat deze niet in lijn is met de facturering. Dit is correct omdat de werkzaamheden ten tijde van indiening claim nog niet waren afgerond en derhalve niet volledig waren gefactureerd. Het bevreemdt de HG echter dat geen oordeel wordt gegeven over de verplichtingen die de HG is aangegaan. Facturen dienen vervolgens enkel als bewijsstuk. Uiteraard zal in de stand van zaken notitie die eind september / begin oktober verstrekt wordt, aangegeven worden wat de huidige stand is ten aanzien van het onderdeel 'overig'.

In de review wordt eveneens aangegeven dat de post tijdelijke voorzieningen onvoldoende is onderbouwd. Echter in de toelichting op de claim d.d. 24 april 2015 is aangegeven dat de noodzaak tot tijdelijke voorzieningen mogelijk komt te vervallen, waarmee deze post vooralsnog uit de claim is gehaald.

Ook de financieringslasten beschouwt de reviewer als onvoldoende beargumenteerd. Hierop geeft de HG in een face to face overleg graag een nadere toelichting.

Review EnTranCe

Algemeen

De bouwwerkzaamheden voor EnTranCe zijn in maart 2014 gestart. Op basis van het Interim Advies zijn de werkzaamheden, in mei 2014, on hold gezet om het bestaande ontwerp hierop te beschouwen. In het najaar van 2014 zijn de werkzaamheden weer vervolgd. In mei 2015 is het gebouw opgeleverd en in gebruik genomen.

De beschouwing van het bestaande ontwerp onder aardbevingsbelasting is gedaan door ABT Wassenaar. De wijzigingen die hieruit zijn voortgekomen, zijn op advies van de NAM (conform mail 5.1.2e dd. 25-6-2014) gereviewed door Ingenieursbureau Zonneveld.

De conclusie van de review door dit bureau luidde (zie rapportage d.d. 7-7-2014):

"Op basis van de stukken zoals door ABT Wassenaar geproduceerd, kan worden geconcludeerd dat de constructie nu in staat is om de berekende aardbeving belasting op te nemen. De aanpassingen die hiervoor aan het ontwerp zijn gedaan voldoen aan de 'Voorlopige uitgangspunten voor nieuwbouw en verbouw onder aardbevingsbelasting ten gevolge van de gaswinning in het Groningenveld'.

Er is door ons niet gecontroleerd of de aanpassingen die zijn gedaan ook de meest economische zijn. Er is gecontroleerd op de technisch inhoudelijke zaken."

In de review van de NAM (Arup) wordt het volgende geconcludeerd (rapportage d.d. 25-6-2015):

"The information that was provided is considered insufficient to motivate the extents of het claim. Essential starting points and motivations are lacking in virtually every step of the process. In addition, the presented calculations provide little confidence in a correct outcome. We strongly recommend to involve an independent seismic engineer to review and discuss the calculations with the responsible engineers."

De conclusie van de nu voorliggende review komt niet overeen met die van de eerder uitgevoerde review door Ingenieursbureau Zonneveld, daar de huidige reviewer concludeert dat er weinig vertrouwen is in een juiste technische uitkomst en dat geadviseerd wordt een onafhankelijke seismische adviseur in te schakelen om de berekeningen te controleren.

De HG begrijpt niet hoe een review door ingenieursbureau Zonneveld tot een volstrekt andere uitkomst leidt dan een review door Arup terwijl beide bureaus door de NAM zijn geadviseerd dan wel gecontracteerd. Hoe moet de HG dit interpreteren in relatie tot de ingediende claim?

Volledigheid, proces en technische terugkoppeling

De HG geeft de voorkeur aan een face tot face overleg om het technische- en besluitvormingsproces toe te lichten. In dit gesprek kan ook het oorspronkelijk ontwerp worden toegelicht. Zie verder

Verschuivende
Reviews Zonneveld - Arup.

hetgeen is gesteld onder "voorstel vervolg".

Claim terugkoppeling

In tegenstelling tot hetgeen wordt gesteld in de review, zijn de ramingen van het oorspronkelijke ontwerp wel verstrekt aan de NAM. Zie hiervoor de bijlagen bij het schrijven van 24 april jl. ETC 15-18.

EnTranCe bevond zich in mei 2014, publicatie Interim Advies, in de realisatiefase. De HG heeft gehandeld vanuit het standpunt dat zij een verantwoordelijkheid heeft richting haar medewerkers en studenten aangaande veiligheid. De aardbevingsproblematiek negeren was zodoende geen optie. Om die reden is de uitvoering van het werk, hoe onwenselijk ook, stil gelegd. Om onnodige vertraging te voorkomen en omdat het vakgebied aardbevingen zowel voor opdrachtgevers als opdrachtnemers nieuw was, is gekozen voor het maken van regio-afspraken met de diverse adviseurs. Ook referenties aangaande tariefstelling waren niet aanwezig gegeven het feit dat de aardbevingsproblematiek een nieuw onderwerp is voor de Nederlandse bouw(advisie)markt. Uren en tarieven zijn voor de HG dan ook moeilijk te beoordelen (geweest). Uiteraard gaat de HG graag met de NAM in gesprek over de wijze waarop dergelijke referenties verkregen kunnen worden, zodat de HG dit kan betrekken in het contracteren van haar adviseurs.

Review Van DoorenVeste

Algemeen

Het project Van DoorenVeste is met de NAM (5.1.2e) en Arup (5.1.2e) besproken op 10 juni 2015. Op 17 juni 2015 zijn aanvullende gegevens van het nieuw te bouwen lab aangeleverd aan de NAM. Deze aanvullende informatie is niet meegenomen in de review d.d. 26 juni. De review op deze aanvullende gegevens is op 10 juli jl. verstrekt.

De claim betreft met name het onderzoek en aardbevingsbestendig realiseren van de nieuwbouw. Versterken van de bestaande bouw is, met uitzondering van de seismische scan(s), niet meegenomen omdat de deelprojecten in de bestaande bouw al van start waren gegaan c.q. waren aanbesteed. De HG wenst de versterkingsopgave dan ook integraal aan te pakken. In de eerste review d.d. 26 juni wordt uitgebreid ingegaan op de bestaande bouw. HG begrijpt niet hoe dit zich verhoudt tot de ingediende claim waarvan het zwaartepunt ligt op het nieuw te bouwen lab. In de tweede review, d.d. 10 juli, wordt de focus wel gelegd op de nieuwbouw.

Technische terugkoppeling

In de technische beschouwing van de 1^e review zijn de aanvullende ingediende stukken betreffende de nieuwbouw niet meegenomen. Op 10 juli heeft de HG een 2^e review ontvangen waarin de genoemde stukken van 17 juni wel (deels) beoordeeld zijn.

De review d.d. 10 juli geeft aan dat voldoende vertrouwen bestaat in het gemaakte aardbeving bestendig ontwerp van de nieuwbouw. Daarbij wordt wel aangegeven dat op een aantal onderdelen nog informatie ontbreekt, bijvoorbeeld specifieke uitgangspunten. Dit wordt echter niet nader gespecificeerd. De HG stelt voor dit in het hierboven al meerdere malen genoemde te plannen face tot face overleg te bespreken.

Claim terugkoppeling

De review, noch die van 26 juni, noch die van 10 juli, geeft geen beoordeling op de claim; toegewezen, afgewezen, discussie. Ondanks het feit dat in de review wordt aangegeven dat vertrouwen bestaat in het gewijzigde ontwerp voor de nieuwbouw leidt dit niet tot een akkoord op de door Geveke ingediende meerwerkopgave, welke op 17 juni (aanvullend) is verstrekt. De verstrekte informatie wordt als onvoldoende beschouwd om te kunnen komen tot een goede beoordeling. In het face tot face overleg licht de HG dit graag nader toe.

Ten aanzien van de seismische advisering, geclaimd voor €99K, waarvan de NAM oordeelt dat het niet in lijn is met de gangbare tarieven, merkt de HG op dat dit niet alleen de advisering voor de nieuwbouw betreft, maar ook de seismische scan van de bestaande bouw.

Voor wat betreft de tarieven wordt verwezen naar hetgeen hierover is gezegd bij het project EnTrance.

Review Prins Claus Conservatorium

Algemeen

Na de aanbesteding van het werk PCC kwam het Interim Advies beschikbaar. Het realisatietraject is aangepast als gevolg van de impact die de aardbevingsbelasting had op de gebouwen. De noodzakelijke seismische elementen waren dusdanig dat het oorspronkelijke ontwerp zijn functionaliteit niet kon behouden. Uiteindelijk is besloten het traject van de werkvoorbereiding stil te leggen en een nieuw ontwerptraject op te starten.

Het oorspronkelijk ontwerp van de nieuwbouw is aanbesteed en beschikbaar. Van dit ontwerp zijn eveneens besteksberkeningen en begrotingen beschikbaar. De HG stelt voor dit in een face to face overleg betreffende het PCC nader met elkaar te delen.

In de stand van zaken notitie, zoals eerder al genoemd, zal de HG aangeven wat de huidige stand rondom het PCC is, technisch inhoudelijk en financieel.

Volledigheid, proces en technische terugkoppeling

Het grootste gedeelte van de door HG ingebrachte kosten betreft een wijziging van de nieuwbouw. In de review van NAM wordt echter de nadruk gelegd op de seismische scans van de bestaande gebouwen en de mogelijke gevolgtrekkingen hieruit. De keuzes voor de nieuwbouw zijn echter slechts in zeer geringe mate op de scans van de bestaande gebouwen gebaseerd. Ten aanzien van de bestaande bouw geldt grofweg hetzelfde als hetgeen gesteld is bij de Van DoorenVeste.

In intensieve overleggen is tussen HG, architect, adviseurs en aannemer het aardbeving bestendig maken van de nieuwbouw van het PCC besproken. In het memo van BDG is vastgelegd dat dit niet mogelijk was zonder in te boeten op functionaliteit van het onderwijsgebouw als gevolg waarvan aankoop van aanpalende panden noodzakelijk werd.

Claim terugkoppeling

De noodzaak twee aanpalende panden aan te kopen, licht de HG in een persoonlijk gesprek graag nader toe.

De meerkosten om te komen tot een aardbeving bestendige nieuwbouw betreffen een raming. Nu het concreter wordt in welke richting het aangepaste ontwerp zich beweegt, kunnen ook de ramingen verder worden uitgewerkt. De HG neemt dit, voor zover mogelijk, mee in de stand van zaken notitie september / oktober.

Ten aanzien van uren en tarieven wordt verwezen naar hetgeen hierover is gesteld bij het project EnTrance.

Review Wiebengacomplex

Algemeen

Het Wiebengacomplex bevond zich op de overgang van DO naar TO toen het Interim Advies gepubliceerd werd. Er is toen voor gekozen zowel het bestaande gebouw als het ontwerp voor de nieuwbouw te beschouwen op aardbeving bestendigheid.

De beschouwing van het bestaande gebouw onder aardbevingsbelasting is gedaan door ABT Wassenaar en uit deze beschouwing heeft de HG geconcludeerd dat het doorvoeren van constructieve maatregelen dermate complex is dat dit een nadere uitwerking vergt die is gerelateerd aan de totale vastgoedportefeuille van de HG en daarmee ook aan de totale versterkingsopgave (strategisch beleid HG breed, zie ook Van DoorenVeste). Om die reden is besloten in eerste instantie alléén wijzigingen in het ontwerp op te nemen die relatief eenvoudig een verhoging van de aardbevingsveiligheid bewerkstelligen. Een werkwijze die onder andere wordt onderschreven door de FEMA (incremental rehabilitation of buildings).

Als gevolg van de publicatie van het Interim Advies is besloten het ontwerp van de nieuwbouw niet uit te werken van een DO tot een TO om op basis daarvan de prijs- en contractvorming op te starten (aanbesteding werk). Het project is 'on hold' gezet om het ontwerp te toetsen aan het Interim Advies. Het ontwerp bleek niet aardbeving bestendig. Vanuit de verantwoordelijkheid die de HG heeft en voelt voor de veiligheid van haar medewerkers en studenten acht zij het niet acceptabel nieuwbouw niet conform de nieuwe inzichten te realiseren. Zodoende is het ontwerp aangepast en is in juli 2015 gestart met de realisatie van de nieuwbouw conform de NPR 9998. Hiermee is het project meerdere maanden vertraagd.

De conclusie in de review dat hiermee geen zorgvuldig of duidelijk ontwerpstrategie heeft plaatsgevonden onderschrijft de HG niet. Juist bovenstaande heeft geleid tot een gedifferentieerde aanpak van nieuwbouw en bestaande bouw.

Volledigheid, proces en technische terugkoppeling

De HG geeft de voorkeur aan een face tot face om het technische- en besluitvormingsproces toe te lichten. In dit gesprek kan ook het oorspronkelijk ontwerp van de nieuwbouw worden toegelicht. Zie verder hetgeen is gesteld onder "voorstel vervolg".

Claim terugkoppeling

Ten aanzien van de seismische advisering, waarvan de NAM oordeelt dat het niet in lijn is met de gangbare tarieven, merkt de HG op dat dit zowel de advisering voor de nieuwbouw als de bestaande bouw betreft.

Voor wat betreft de tarieven wordt verwezen naar hetgeen hierover is gezegd bij het project EnTranCe.

De reviewer constateert dat voor de bestaande gebouwen geen constructieve bouwkosten worden voorzien en vraagt zich af of hier in de toekomst een aanvullende claim mogelijk is. Gezien het eerder gestelde wordt de versterkingsopgave HG breed beschouwd en vertaald naar een Plan van Aanpak. Versterking van het Wiebengacomplex kan zodoende in een later stadium alsnog uitgevoerd worden. De wijze om te komen tot deze versterking inclusief financiële consequenties zullen met de NAM worden besproken.

Tot slot

Zoals gezegd zal vanuit de HG contact met u worden opgenomen om een afspraak te plannen om de door de HG ingediende claim en uw reactie daarop nader met elkaar door te nemen met als doel te komen tot concrete afspraken betreffende de afronding, en daarmee het formuleren van een eindoordeel, inzake deze claim.

Voor de HG is het verkrijgen van duidelijkheid over de wijze waarop technisch (toetsingskader), financieel (vergoeding meerkosten) en procedureel (te volgen werkwijze) wordt omgegaan met de aardbeving problematiek van groot belang. Gegeven ons standpunt dat de NAM als veroorzaker van het probleem verantwoordelijk is, heeft de HG, daar waar dit vanwege veiligheid en voortgang

noodzakelijk was, maatregelen genomen op gebied van aardbeving bestendigheid dan wel – veiligheid. De HG heeft hierin een financieel risico genomen. Dit is uiteraard een onwenselijke situatie omdat de middelen van de HG bedoeld zijn voor onderwijs en niet voor het versterken van gebouwen.

Het primaire proces van de HG maakt dat, binnen de context van het strategisch (huisvestings) plan, frequent huisvestingsvraagstukken rijzen. Opleidingen groeien / krimpen. Nieuwe opleidingen worden gestart. Nieuwe lesmethoden worden geïntroduceerd et cetera. De periode waarin werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, beperkt zich in de meeste gevallen, in verband met overlast, tot de (zomer)vakantie(s). Om huisvestingsvraagstukken goed te kunnen beoordelen en te vertalen naar een oplossing, waarbij gestreefd wordt naar uitvoering van een eventueel (ver)bouwproject in de vakanties, is het noodzakelijk te weten:

- Welke normen gelden op het gebied van aardbeving bestendig bouwen. Op dit moment hanteert de HG de NPR 9998 (ontwerpversie).
- Hoe, afgeleid van deze normen, omgegaan wordt met meerkosten voor ver- en nieuwbouw.
- Conform welke procedure aanvraag en afhandeling van vergoeding meerkosten aardbeving bestendigheid plaatsvindt.

Gegeven het financiële risico dat de HG heeft genomen doet de HG een dringend beroep op de NAM om de in het kader van de tijdelijke regeling ingediende claim op korte termijn af te handelen. Daarnaast vraagt de HG de NAM eenduidig te formuleren welke procedure gevolgd moet worden bij toekomstige ver- en nieuwbouwprojecten, waarbij rekening wordt gehouden met het primaire proces van de HG en de in een aantal gevallen noodzakelijke snelheid van handelen. Om continuïteit en kwaliteit van het onderwijs te kunnen garanderen, moet soms snel worden ingegrepen in de huisvestings situatie. Een besluitvormingsproces van vele maanden rondom technische, financiële en procedurele kaders aardbeving bestendig bouwen, zoals bij voorliggende claim het geval is, vormen in dat geval een serieus gevaar voor de continuïteit en kwaliteit van het primaire proces van de HG. Indien dat daadwerkelijk optreedt, zal de HG de NAM aansprakelijk houden voor de schade daarvan.

5.1.2e

Met vriendelijke groet,
Hanzehogeschool Groningen

5.1.2e

Coördinator aardbevingen

5.1.2e

cc. Gemeente Groningen, dhr. 5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pl.hanze.nl>
Verzonden: donderdag 27 augustus 2015 15:50
Aan: Marcel Slijkhuis
Onderwerp: FW: Reactie HG op review NAM claim inzake tijdelijke regeling
Bijlagen: 150827-CvB-reactie op review claim HG tijdelijke regeling.pdf

Beste 5.1.2e

Zie onderstaande plus bijlage.

Ter info.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 27 augustus 2015 15:46
Aan: 5.1.2e@shell.com; 5.1.2e@shell.com
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Reactie HG op review NAM claim inzake tijdelijke regeling

Beste 5.1.2e

In de bijlage treffen jullie de reactie van de HG aan op de door jullie / Arup uitgevoerde review(s) op de door de HG ingediende claim inzake de tijdelijke regeling.

Binnenkort nemen we contact met jullie op om een afspraak te plannen om e.e.a. met elkaar door te spreken, zoals ook uiteengezet in de brief in de bijlage.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 13 oktober 2015 12:24
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Overleg kennisinstellingen

Dag 5.1.2e

Wil je onderstaande mail vandaag versturen naar kennisinstellingen ivm met afspraak volgende week dinsdag. 5.1.2e levert nog enkele stukken aan bij punt 3 (en wellicht nog stukje aanvullende tekst in mail?) , wil je die bij verzending bijvoegen?

Allen: 2 november staat er een bestuurlijk overleg gepland met kennisinstellingen, als we iets moeten ophalen in dat overleg (bijv. tbv MJP moeten we dat nu organiseren).

5.1.2e Nog nieuws over de schoorsteen (op 29 okt. staat er overleg college en Hanze hogeschool gepland, zou mooi zijn als het voor die tijd aan de kant is).

Groet,

5.1.2e

=====

Dag allen,

Volgende week staat weer een gezamenlijk overleg gepland.
Graag hoor ik wie er allemaal kunnen (gelet op vakantie).

Agendavoorstel:

1. Stand van zaken algemeen
2. Voorbereiding sessie met NAM
3. Vervolg Meerjarenprogramma NCG (zie bijlage)

Ik heb inmiddels met 5.1.2e (projectdirecteur aardbevingen) en met NAM.

Het idee van een gezamenlijke sessie wordt gesteund en zullen we in gang zetten.

Ik verzoek jullie mee te helpen in de voorbereiding, door actief gespreksonderwerpen aan te dragen.

Uit het vorige overleg heb ik in ieder geval genoteerd (rijp en groen):

- Onduidelijkheid in planning nieuwe normstelling wegnemen
- Nieuwe norm kan grote impact hebben op afweging versterken vs. nieuwbouw
- Rol ARUP – zeer formeel, meermaals strikter toetsingskader dan NAM (vooral in geval ontwerp is gemaakt op basis van interim advies)
- Wat betekent 'wachten' op nieuwe norm, zoals door NAM nu geadviseerd irt daardoor optredende vertraging
- Uitgangspunten vanuit veiligheidsregio (irt formulering versterkingsopgave UMCG)
- Omgang met kritieke infrastructuur (o.a. datacentra) kunnen niet wachten op nieuwe normstelling
- Welke onderzoeksinformatie is beschikbaar, wat niet, wie heeft regie op geheel aan onderzoeken dat wordt verricht. Beschikbare info NAM is blackbox.
- Omgang NAM met protocollen en geheimhouding. Aanvrager moet voldoen aan protocollen, tegelijkertijd worden ze niet verstrekt.

- Lange duur onzekerheid aanvrager, veel papier en bewijslast, maar weinig respons NAM over richting vergoeding
- Omgang interne kosten – intern niet, maar inhuur derde ipv interne medewerker wel?
- Gebrek aan eenduidigheid veiligheidsadviezen (vb. veiligheidsregio zegt naar buiten bij beving – NAM zegt binnen blijven)
- NAM zegt schade na bevingen wordt vergoed, maar dit zal niet altijd mogelijk zijn (vb. kalibreren apparatuur), hoe mee om te gaan?
- Discussie over wat valt wel en niet onder nieuwbouwing (zorg dat projecten die zijn gestart voor vaststelling er niet onder vallen)

Voorstel samenstelling sessie:

- NAM
- Gemeente, Hanze, RUG, UMCG
- Daarnaast stel ik voor: afgevaardigde veiligheidsregio, en afgevaardigde NCG
- Ook merken we vanuit Noorderpoort en ALPHA college merken we vanuit Noortderpoort en Alphacollege zelfde informatiebehoefte en willen we hen ook graag uitnodigen.

Samenvattend de vragen:

- Zijn jullie allen volgende week dinsdag aanwezig?
- Agendavoorstel akkoord?
- Verzoek onderwerpen aan te leveren voor sessie met NAM.
- Zijn jullie akkoord met voorgestelde samenstelling sessie?
- Andere trips of trucs?

Ik hoor graag deze week van jullie.

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 15 oktober 2015 14:08
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

5.1.2e

Ik heb net even met 5.1.2e gesproken. Hierbij mijn weergave van haar (aanvullende) reactie.

Zoals 5.1.2e al had aangegeven gaan ze nog een keer met elkaar om tafel.

5.2

Wel vond 5.1.2e het jammer dat ze door de gemeente niet eerder op het spoor van welstand gezet waren. Ze hadden graag de schoorsteen behouden. En met de welstand erbij, was dat wellicht gelukt. Daarbij speelde dat vanuit de gemeente snel was aangegeven dat de schoorsteen geen monumentale waarde had. Dit maakte de kans op behoud kleiner.

De berekening gaf aan dat slopen de enige optie was. Deze berekening was echter een eenvoudige berekeningsmethode. De constructeur van de gemeente kon op basis van de berekening (gemaakt door ABT in opdracht van de NAM) ook niet anders concluderen. Ook omdat de kennis er niet was van dergelijke berekeningen. Een uitgebreide berekening had waarschijnlijk betekend dat de schoorsteen behouden had kunnen blijven. Ik begreep dat de NAM dit niet had willen betalen.

5.1.2e vond het juist van de zijde van de NAM allemaal erg lang duren

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 14 oktober 2015 13:54
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: FW: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Heren,

Hierbij de terugkoppeling van 5.1.2e van het evaluatiegesprek van vanochtend.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 14 oktober 2015 13:50
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Dag 5.1.2e we hadden te weinig tijd, dus krijgt nog een vervolg (daarvoor is het goed e.e.a. gemeentelijk intern helder op de rij te hebben).

- Duidelijk werd wel dat Hanzehogeschool als eigenaar (te) veel aan de NAM uit handen gegeven heeft. Belangrijkste oorzaak daarvoor is dat interne uren Hanze niet door NAM worden vergoed.
- Dat NAM vanuit die positie volstrekt onvoldoende met Hanze en gemeente gecommuniceerd heeft (met name Hanze was overvallen door diverse acties)

- Hanze wilde behoud graag beter onderzoeken, maar is vanwege de veiligheidsdiscussie (en de uitleg aan gebruikers van het gebouw) over stag gegaan
- Overigens veel onduidelijkheden, bijvoorbeeld dat externe constructeur zowel voor Hanze als NAM werk deed en voor partijen niet altijd duidelijk was wat voor wie.
- Voorlopige conclusies: eigenaar moet meer aan het stuur blijven zitten, communicatie tussen eigenaar, NAM en gemeente moet veel beter (e.e.a. moet in protocollen worden gevat voor de werkzaamheden overgedragen worden aan CVW).

Wordt vervolgd. 5.1.2e brengt de VTH-input (met inspecteur en constructeur) nader in kaart, dat koppelen we met de informatie van 5.1.2e nog aan elkaar voor het volgende overleg.

Tot zover even, groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 14 oktober 2015 13:10
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

5.1.2e

Hoe ging het evaluatiegesprek van vanochtend?

Ik ben benieuwd.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 9 oktober 2015 10:34
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Dag 5.1.2e zou fijn zijn, jij zit goed in de procedures.

14/10, 8.45 uur Wiebengacomplex ter plaatse.

Ik stuur je de agenda zo nog even door,

Dank, groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 9 oktober 2015 10:22
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Beste allemaal,

Mocht het wenselijk zijn, dan kan ik woensdag er wel bij zijn.

Ik hoor het wel.

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 9 oktober 2015 8:42
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Bedankt 5.1.2e

Helaas kan ik niet op woensdag om 8,45. Ik het dan al een andere afspraak staan.
Indien het gesprek toch gewenst is om gezamenlijk te voeren dan graag minimaal 1 week later.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 9 oktober 2015 8:36
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Beste 5.1.2e

Procedures en dergelijke horen in de lijn thuis, niet bij de projectdirectie Aardbevingen.
Als ik iets vanuit de projectdirectie moet stroomlijnen, dan zal ik dat doen.
En verder gaat het volgens mij over hoe bepaalde werkzaamheden verlopen zijn.

Daarom lijkt het me ook verstandig dat naast 5.1.2e ook 5.1.2e aanschuift (wellicht ben je al uitgenodigd). Over het aanvraagtraject gingen de laatste vragen van 5.1.2e aan o.a. mij.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 8 oktober 2015 12:28
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: FW: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Hallo 5.1.2e

Ten aanzien van procedures lijkt het dat dit bij jullie in het pakket zit.
Ten aanzien van de uitvoering zijn wij in beeld als inspectie.
Voor het voortraject de Bammers en monumenten.
Dus ligt wat breder als het om de procedures gaat.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 8 oktober 2015 9:54
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: evaluatie schoorsteen Wienbenga complex

Dag 5.1.2e op mijn verzoek zit ik met 5.1.2e (NAM) en 5.1.2e om tafel om gang van zaken te evalueren en het een volgende keer beter te doen.

5.1.2e kan niet, zou je aan willen schuiven?

Woe 14/10, 8.45 uur ter plaatse.

Sorry dat ik je niet eerder hierover informeerde, maar afspraak kwam pas net tot stand na wat miscommunicatie over data.

Groet, 5.1.2e